

ЗБІРНИК НАУКОВИХ ПРАЦЬ

З МАТЕРІАЛАМИ V МІЖНАРОДНОЇ НАУКОВОЇ КОНФЕРЕНЦІЇ

16 СІЧНЯ 2026 РІК

М. ОДЕСА, УКРАЇНА

**«ГЛОБАЛЬНІ ВИКЛИКИ ТА ІННОВАЦІЇ:
ШЛЯХИ РОЗВИТКУ СУЧАСНОЇ НАУКИ»**

Організація, від імені якої випущено видання:

ГО «Міжнародний центр наукових досліджень»

Номер запису організації в Єдиному реєстрі громадських об'єднань: 1499141.

Голова оргкомітету: Сотник С.Г.

Верстка: Білоус Т.В.

Дизайн: Бондаренко І.В.

Рекомендовано до видання Вченою Радою Інституту науково-технічної інтеграції та співпраці. Протокол № 1 від 15.01.2026 року.

Конференцію зареєстровано Державною науковою установою у сфері управління Міністерства освіти і науки «Український інститут науково-технічної експертизи та інформації» в базі даних науково-технічних заходів України на поточний рік та бюлетені «План проведення наукових, науково-технічних заходів в Україні» (**Посвідчення № 506 від 10.06.2025**).

Збірник наукових праць з матеріалами конференції видано офіційно суб'єктом видавничої справи зі **Свідоцтвом ДК № 7860 від 22.06.2023**.

Матеріали конференції знаходяться у відкритому доступі на умовах ліцензії Creative Commons Attribution-ShareAlike 4.0 International License (CC BY-SA 4.0).

Г 52 **Глобальні виклики та інновації: шляхи розвитку сучасної науки:** збірник наукових праць з матеріалами V Міжнародної наукової конференції, м. Одеса, 16 січня, 2026 р. / Міжнародний центр наукових досліджень. — Вінниця: ТОВ «УКРЛОГОС Груп, 2026. — 716 с.

ISBN 978-617-8582-12-8

DOI 10.62731/mcnd-16.01.2026

Викладено матеріали учасників V Міжнародної наукової конференції «Глобальні виклики та інновації: шляхи розвитку сучасної науки», яка відбулася 16 січня 2026 року у місті Одеса.

УДК 082:001

© Колектив учасників конференції, 2026

© ГО «Міжнародний центр наукових досліджень», 2026

ISBN 978-617-8582-12-8

© ТОВ «УКРЛОГОС Груп», 2026

МОТИВАЦІЙНА ГОТОВНІСТЬ СТУДЕНТІВ-ПСИХОЛОГІВ ДО ПРОФЕСІЙНОЇ ДІЯЛЬНОСТІ В КОНТЕКСТІ РОЗВИТКУ SOFT SKILLS Савченкова М.В., Гей Г.В.	584
ОСОБЛИВОСТІ ПЕРЕЖИВАННЯ ВТРАТИ В УМОВАХ ВІЙНИ: ПСИХОЛОГІЧНА ДОПОМОГА ДОРΟΣЛИМ І ДІТЯМ Думенко В.О.	593
ПОСТТРАВМАТИЧНИЙ СТРЕСОВИЙ РОЗЛАД У ПІДЛІТКІВ ІЗ ВНУТРІШНЬО ПЕРЕМІЩЕНИХ РОДИН В УМОВАХ ВІЙНИ: ПСИХОЛОГІЧНІ ОСОБЛИВОСТІ ТА НАПРЯМИ ДОПОМОГИ Репринцева І.З.	600
ПРИНЦИПИ ПСИХІЧНОЇ ШВИДКОЇ ДОПОМОГИ ТА ЕТИЧНІ РИЗИКИ Криворучко А.О.	604
ПСИХОЛОГІЧНІ МЕХАНІЗМИ ВПЛИВУ АРТ-ТЕРАПІЇ НА ЗНИЖЕННЯ РІВНЯ СТРЕСУ У ПІДЛІТКІВ Балинська С.С.	608
ПСИХОЛОГІЧНІ ОСОБЛИВОСТІ ПОДРУЖЖЯ У ГАРМОНІЙНОМУ ШЛЮБІ Караман І.Д.	612
ПСИХОЛОГІЧНІ ЧИННИКИ ФОРМУВАННЯ САМОСВІДОМОСТІ У ПІДЛІТКОВОМУ ВІЩІ Теслюк В.М., Гапоненко Ю.А.	616
ПСИХОЛОГІЧНІ ЧИННИКИ, ЩО ВПЛИВАЮТЬ НА АДАПТАЦІЮ ПЕРШОКУРСНИКІВ ДО УМОВ ВИЩОЇ ОСВІТИ Тюн Я.С.	618
САМОСТАВЛЕННЯ ЯК ПСИХОЛОГІЧНИЙ ЧИННИК ЕМОЦІЙНОЇ ЗАЛЕЖНОСТІ ОСОБИСТОСТІ Ходікова К.А.	622

СЕКЦІЯ XXV.

МЕДИЧНІ НАУКИ ТА ГРОМАДСЬКЕ ЗДОРОВ'Я

АСПЕКТИ ДІАГНОСТИКИ ТА ЛІКУВАННЯ АНАФІЛАКТИЧНОГО ШОКУ В УМОВАХ ЕКСТРЕНОГО НАДАННЯ МЕДИЧНОЇ ДОПОМОГИ Мазур Р.М., Лантухова Н.Д.	627
ВІДСОТОК ВИЯВЛЕННЯ НЕДОСТАТНОСТІ КАРДІЇ У ПАЦІЄНТІВ З ХРОНІЧНИМ НЕАКТИВНИМ ГАСТРИТОМ У ДРУГІЙ ПОЛОВИНІ ДРУГОЇ СТАДІЇ РОЗВИТКУ ПАТОЛОГІЧНОГО ПРОЦЕСУ У ШЛУНКУ Науково-дослідна група: Авраменко А.О., Магденко Г.К., Дубінець Т.І., Васюк В.Л., Макарова Г.В.	630

МОТИВАЦІЙНА ГОТОВНІСТЬ СТУДЕНТІВ-ПСИХОЛОГІВ ДО ПРОФЕСІЙНОЇ ДІЯЛЬНОСТІ В КОНТЕКСТІ РОЗВИТКУ SOFT SKILLS

Савченкова Марія Вікторівна

аспірантка 2 року навчання, третій (освітньо-науковий) рівень
*Державний заклад «Південноукраїнський національний
педагогічний університет імені К. Д. Ушинського», м. Одеса, Україна*

Гей Ганна Василівна

студентка другого (магістерського) рівня вищої освіти
Одеський державний університет внутрішніх справ, м. Одеса, Україна

У сучасній системі вищої освіти підготовка майбутнього психолога все рідше зводиться лише до засвоєння теорій, методів діагностики чи технік консультування. Професійна реальність висуває інший порядок вимог: поряд із фаховими знаннями визначальними стають здатність будувати контакт, витримувати емоційну напругу взаємодії, рефлексувати власні дії, підтримувати клієнта без «злиття» з його переживаннями, працювати в команді та брати відповідальність за процес і результат. Усе це виводить на перший план питання мотиваційної готовності студентів-психологів до професійної діяльності та тієї психологічної «основи», на якій ця готовність тримається й розвивається.

Окремої актуальності проблема набуває через те, що мотивація в навчанні й у професійному самовизначенні молоді істотно змінюється під впливом соціальних чинників: конкуренції на ринку праці, вартості освіти, уявлень про престиж професії, досвіду дистанційного навчання, а також загального зростання невизначеності. За цих умов формально успішне навчання ще не гарантує внутрішньої готовності працювати за фахом. У практиці підготовки психологів нерідко спостерігається ситуація, коли студент демонструє академічну обізнаність, але уникає практичних форм роботи, не витримує тривоги перед реальними випадками, не бачить особистого сенсу в професійних обов'язках або відкладає професійне самовизначення «на потім». Саме тому мотиваційна готовність постає не додатком до професійної компетентності, а її центральним «запусковим» механізмом, який

активізує знання, переводить їх у дію і визначає стійкість професійних намірів.

Сучасні дослідження (J. Balcar; A. Hendarman, J. Tjakraatmadja; E. Muzio, D. Fisher; M. Pandey, P. Pandey; S. Wesley; E. Korablina; R. Kirichenko) дозволяють стверджувати, що мотиваційна готовність і Soft Skills перебувають у тісному взаємозв'язку та взаємозумовлюють одна одну. Під мотиваційною готовністю студентів-психологів до професійної діяльності доцільно розуміти усвідомлений внутрішній стан і водночас відносно стабільну спрямованість особистості на прийняття майбутньої професії як значущої, на бажання реалізувати себе в ній і на готовність докладати зусиль для опанування професійних ролей. У цьому визначенні принципово важливими є два моменти. По-перше, готовність не зводиться до декларації «подобається/не подобається професія», оскільки передбачає внутрішню активність, здатність підтримувати професійний вибір діями та витримувати труднощі навчально-професійної діяльності. По-друге, мотиваційна готовність не існує ізольовано: вона виявляється через конкретні психологічні характеристики – інтерес до змісту роботи психолога, прийняття професійних цінностей, орієнтацію на саморозвиток, готовність до відповідальності, здатність бачити перспективу та сенс професійного становлення.

Разом із мотиваційною готовністю дедалі частіше в центрі уваги опиняються м'які навички (Soft Skills), які у міжнародній і вітчизняній літературі описуються як комплекс особистісних якостей, установок, звичок і поведінкових проявів, що підвищують ефективність взаємодії та результативність діяльності [2]. Уточнюючи цей підхід, м'які навички доцільно розглядати як таку «людську» складову професійної компетентності, яка забезпечує якість комунікації, стабільність у стресі, гнучкість у взаємодії та здатність до саморегуляції. Водночас саме ця група навичок часто визначає реальну професійну успішність у соціономічних професіях, зокрема у психології.

Узагальнення наукових підходів дозволяє описувати Soft Skills як багатовимірну систему. На одному рівні виділяються комунікативні навички – уміння слухати, ставити запитання, презентувати думку, підтримувати професійний діалог, помічати невербальні сигнали [1–5]. На іншому рівні – міжособистісні навички, пов'язані зі співпрацею, побудовою довіри, отриманням і наданням зворотного зв'язку, а також із

здатністю підтримувати мотивацію в спільній діяльності. Окремо виділяється емоційний інтелект як здатність розпізнавати власні стани й стани інших, регулювати емоції, зберігати професійну позицію та діяти конструктивно в умовах напруги. Внутрішньоособистісний блок охоплює самосвідомість, самоконтроль, стресостійкість, гнучкість, уміння управляти змінами та витримувати невизначеність. Нарешті, професіоналізм у широкому сенсі пов'язується із робочою етикою, діловим етикетом, таймменеджментом і здатністю конструктивно розв'язувати конфлікти [5]. Така структура є умовною, однак вона добре показує, чому м'які навички не можуть бути «додатковою опцією» для майбутнього психолога: фактично вони є інструментом реалізації всіх ключових професійних функцій.

Дослідження, присвячені розвитку soft skills майбутніх психологів у процесі навчання, підкреслюють, що ці навички мають власну динаміку: вони нерівномірно формуються на різних курсах і значною мірою залежать від включення студентів у практикоорієнтовані та рефлексивні форми роботи [7]. Водночас навіть за наявності навчальних можливостей рівень включеності студента в розвиток Soft Skills часто визначається мотиваційною готовністю: готовністю бачити сенс у професійних труднощах, витримувати тренування комунікації, приймати зворотний зв'язок, працювати зі своїми обмеженнями, а не обходити їх.

Логічним стає питання: яким є зв'язок мотиваційної готовності та Soft Skills у професійному становленні студента-психолога. На рівні психологічного змісту цей зв'язок проявляється щонайменше в трьох вимірах. Перший – смисловий. Якщо професія психолога переживається як особистісно значуща, якщо усвідомлюється її соціальна цінність і власне місце в ній, тоді активізується внутрішня мотивація до розвитку тих якостей, без яких професія «не працює». Другий – регулятивний. Мотиваційна готовність підтримує довготривалі зусилля, а розвиток Soft Skills майже завжди є процесом тривалим і не завжди комфортним: він пов'язаний із виходом у практику, помилками, переживанням невпевненості, необхідністю змінювати звичні способи спілкування. Третій – поведінковий. Мотиваційна готовність проявляється через конкретні навчально-професійні дії: участь у тренінгах, супервізіях, рольових іграх, практикумах, ведення рефлексивних щоденників, запит на якісний зворотний зв'язок. У кожному з цих видів діяльності м'які навички не просто «з'являються», а відпрацьовуються й закріплюються.

У літературі, присвяченій готовності до професійної діяльності, наголошується, що готовність слід розуміти як інтегративне утворення, яке поєднує мотиваційні, когнітивні, емоційно-вольові та діяльнісні компоненти, а також може розглядатися і як відносно стійка якість, і як стан мобілізації ресурсів у конкретній ситуації [6]. Для професійної підготовки психологів це має принципове значення: мотиваційна складова не «працює» без рефлексії, без реалістичного уявлення про професію, без досвіду взаємодії і без внутрішньої готовності до змін. Тому в сучасних дослідженнях усе частіше підкреслюється необхідність цілеспрямованого формування психологічної готовності у студентів через поєднання компетентнісного підходу, саморегуляції та рефлексивних практик [8]. У площині підготовки психологів додаткового змісту набуває й питання «професійної зрілості»: не лише готовності виконувати технічні дії, а здатності утримувати професійну позицію, бути етично відповідальним, гнучким і водночас стабільним у цінностях.

У контексті цієї роботи мотиваційна готовність студентів-психологів до професійної діяльності розглядається як психологічний фундамент, який забезпечує реальне включення в розвиток Soft Skills. Коли мотиваційне ядро є недостатньо сформованим, м'які навички зазвичай залишаються на рівні декларацій: студент може знати, що «важливо вміти слухати», але уникати ситуацій слухання; може говорити про емпатію, але не витримувати контакту з чужим болем; може погоджуватися з необхідністю саморозвитку, але не мати внутрішньої енергії для систематичної роботи над собою. Натомість за наявності мотиваційної готовності Soft Skills стають не зовнішньою вимогою, а власною професійною потребою, яка переживається як частина майбутньої ідентичності психолога.

У подальшому теоретичному аналізі доцільно зосередитися на тому, які саме компоненти мотиваційної готовності є найбільш чутливими до розвитку в студентському віці, якими психологічними механізмами забезпечується їх становлення і які освітні умови сприяють переходу від ситуативної навчальної мотивації до стійкої професійної спрямованості. Окремого розгляду потребує питання критеріїв і показників мотиваційної готовності у зв'язку з Soft Skills, адже саме на рівні показників стає можливим її емпіричне вивчення та подальше проектування формувального впливу.

Подальший аналіз проблеми мотиваційної готовності студентів-психологів до професійної діяльності в контексті розвитку Soft Skills потребує звернення до тих наукових підходів, у яких мотивація розглядається не як ізольований психічний феномен, а як системоутворювальний чинник професійного становлення особистості. Саме така позиція простежується у працях, присвячених психологічній готовності до діяльності, де мотиваційний компонент визначається як внутрішній механізм, що поєднує цінності, смисли, цілі та реальні дії майбутнього фахівця (Korablina E.P.; Kirichenko R.V.).

У дослідженнях, присвячених психологічній готовності студентів до професійної діяльності, підкреслюється, що мотиваційна готовність формується в процесі поступового переходу від навчальної мотивації до професійно орієнтованої. За Korablina E.P. психологічна готовність майбутніх психологів не може бути зведена до наявності окремих умінь чи позитивного ставлення до професії, оскільки вона включає інтеграцію мотиваційних, когнітивних та особистісно-рефлексивних компонентів, які забезпечують здатність діяти в умовах професійної невизначеності та міжособистісної напруги. У цьому контексті мотиваційна готовність виступає внутрішньою основою, що визначає, наскільки активно студент буде включатися у розвиток власних Soft Skills, а також чи стане цей розвиток усвідомленою професійною потребою, а не лише вимогою освітньої програми.

Позиція Kirichenko R.V. доповнює зазначений підхід, акцентуючи увагу на динамічному характері психологічної готовності. Дослідниця наголошує, що готовність до професійної діяльності формується саме у процесі навчання у закладі вищої освіти за умови спеціально організованого освітнього середовища, яке стимулює саморефлексію, відповідальність і здатність до саморегуляції. З огляду на це розвиток Soft Skills не може розглядатися як стихійний процес, оскільки він потребує внутрішньої мотиваційної підтримки та усвідомлення студентом власної ролі у професійному становленні.

Аналіз зарубіжних джерел, зокрема робіт J. Balcar, дозволяє глибше осмислити співвідношення «твердих» і «м'яких» навичок у професійній підготовці. Автор переконливо доводить, що інвестиції лише у hard skills не забезпечують довготривалої професійної ефективності, оскільки саме soft skills визначають здатність фахівця адаптуватися до змін, працювати в команді та підтримувати якість професійної взаємодії. Ця теза є

надзвичайно важливою для підготовки психологів, адже специфіка їх діяльності передбачає постійну роботу з людьми, емоційно насичені ситуації та необхідність збереження професійної стійкості.

У цьому ж напрямі Hendarman A.F. та Tjakraatmadja J.H. підкреслюють взаємозв'язок між м'якими навичками, професійною інноваційністю та ефективністю діяльності фахівців у сучасній економіці знань. Хоча їхні дослідження стосуються ширшого кола професій, отримані висновки є релевантними й для психологів, оскільки інноваційність у психологічній практиці безпосередньо пов'язана зі здатністю до гнучкого мислення, відкритості до нового досвіду, комунікативної пластичності та саморефлексії.

Особливу увагу в наукових публікаціях приділено труднощам вимірювання Soft Skills. Muzio E. та Fisher D. звертають увагу на те, що м'які навички важко кількісно оцінити, оскільки вони проявляються у поведінці, ставленнях та стилі взаємодії. Проте саме ця «невимірюваність» не зменшує їх значущості, а навпаки, підкреслює потребу у комплексному підході до їх формування, який поєднує навчальні, практичні та рефлексивні форми роботи. У випадку підготовки психологів це означає, що розвиток Soft Skills має бути інтегрований у весь освітній процес, а не зосереджений лише у межах окремих тренінгів.

Зіставлення цих підходів із проблемою мотиваційної готовності дозволяє зробити принциповий висновок: без внутрішньої професійної мотивації розвиток Soft Skills набуває фрагментарного характеру. Студент може опановувати окремі техніки спілкування або демонструвати зовнішню активність у групових формах роботи, однак без усвідомлення професійного сенсу ці навички не стають частиною його особистісної структури. Саме на це опосередковано вказують Pandey M. та Pandey P., розглядаючи soft skills як умову глобальної професійної придатності молоді, яка виходить за межі формальної освіти і ґрунтується на внутрішній готовності особистості до саморозвитку.

Для студентів-психологів мотиваційна готовність до професійної діяльності виступає тим психологічним «фільтром», через який засвоюються і переосмислюються м'які навички. За наявності високого рівня мотиваційної готовності комунікативні, емоційні та міжособистісні навички інтегруються у професійну ідентичність майбутнього фахівця, стають складником його професійного стилю та внутрішньої позиції.

Натомість за низького рівня мотиваційної готовності навіть добре розвинені soft skills можуть залишатися ситуативними і не забезпечувати стійкої професійної реалізації.

У цьому контексті особливого значення набуває комунікативна компетентність, яку більшість авторів (Wesley S.C., Jackson V.P., Lee M.) визначають як одну з ключових м'яких навичок для соціономічних професій. Для психолога комунікація не є допоміжною функцією, вона є основним інструментом професійного впливу. Уміння слухати, розуміти, інтерпретувати та адекватно реагувати на повідомлення клієнта безпосередньо пов'язане з рівнем мотиваційної включеності у професійну діяльність. Якщо мотивація носить формальний характер, комунікація втрачає глибину і перетворюється на механічне виконання технік.

Отже, аналіз сучасних досліджень дозволяє стверджувати, що мотиваційна готовність і Soft Skills перебувають у тісному взаємозв'язку та взаємозумовлюють одна одну. Мотиваційна готовність створює внутрішні передумови для розвитку м'яких навичок, тоді як сформовані Soft Skills, у свою чергу, підсилюють професійну мотивацію, надаючи їй реалістичного змісту та практичної спрямованості.

Подальший розгляд проблеми доцільно спрямувати на аналіз емпіричних даних щодо рівнів сформованості мотиваційної готовності студентів-психологів та виявлення того, яким чином ці рівні корелюють із розвитком окремих груп Soft Skills у процесі професійної підготовки. Саме це дозволить перейти від теоретичних узагальнень до конкретних психологічних механізмів і практичних висновків щодо оптимізації освітнього процесу у підготовці майбутніх психологів.

Подальше розгортання емпіричної частини дослідження ґрунтувалося на розумінні мотиваційної готовності до професійної діяльності як багатовимірного інтегративного утворення, у якому поєднуються внутрішні мотиви, цінності, смисли та поведінкові орієнтації студента.

У межах проведеного дослідження було визначено три взаємопов'язані критерії сформованості мотиваційної готовності студентів-психологів до професійної діяльності: мотиваційно-ціннісний критерій дозволив оцінити глибинне ставлення студентів до обраної професії та рівень її особистісної значущості; когнітивно-смысловий критерій був спрямований на виявлення рівня усвідомлення студентами

змісту, вимог і перспектив професійної діяльності психолога; діяльнісно-орієнтаційний критерій відображав готовність студентів до активної практичної самореалізації та розвитку професійно значущих якостей, у тому числі м'яких навичок.

Для дослідження зазначених критеріїв використовувався комплекс психодіагностичних методик, одна з яких була спрямована на оцінювання гнучких навичок, необхідних для професійної діяльності психолога. Особливе місце у діагностичному інструментарії посідав модифікований варіант опитувальника мотивації навчання у вищій школі, розроблений на основі підходів Т. Ільїної. Застосування цієї методики дало змогу виявити співвідношення внутрішньої та зовнішньої мотивації студентів, а також ступінь їхньої спрямованості на професійне самовдосконалення. Матеріал методики включав систему тверджень, що відображали пізнавальну, професійно орієнтовану, соціально-престижну та формальну мотивацію. Запропонована шкала оцінювання дозволяла фіксувати не лише домінуючі мотиви, а й загальну мотиваційну структуру навчально-професійної діяльності студентів.

Порівняльний аналіз результатів, отриманих на констатувальному та контрольному етапах експерименту, засвідчив чітку позитивну динаміку у сформованості мотиваційної готовності студентів-психологів експериментальної групи. Зростання частки студентів із високим рівнем мотиваційної готовності на 25 % у поєднанні зі значним зменшенням кількості осіб із низьким рівнем свідчить про результативність реалізованого формувального впливу. Водночас відносна стабільність показників у контрольній групі підтвердила, що за відсутності спеціально організованої формувальної роботи зміни у мотиваційній сфері мають спонтанний, маловиражений характер.

Отримані результати дозволяють стверджувати, що цілеспрямований формувальний вплив створює умови для переходу студентів від ситуативної, переважно зовнішньо зумовленої мотивації до більш усвідомленої, внутрішньо прийнятої професійної позиції. Саме така позиція є психологічною основою розвитку Soft Skills, оскільки передбачає активну включеність студента у процес власного професійного становлення, готовність працювати над особистісними обмеженнями та приймати відповідальність за майбутню професійну діяльність. У цьому сенсі мотиваційна готовність постає не лише

показником професійної зрілості, а й ключовою передумовою ефективною реалізації м'яких навичок у майбутній психологічній практиці.

Список використаних джерел:

1. Balcar J. Is it better to invest in hard or soft skills? *The Economic and Labour Relations Review*. 2016. Vol. 27, №. 4. P. 453–470.
2. Hendarman A. F., Tjakraatmadja J. H. Relationship among soft skills, hard skills, and innovativeness of knowledge workers in the knowledge economy era. *Procedia – Social and Behavioral Sciences*. 2012. Vol. 52. P. 35–44.
3. Muzio E., Fisher D. Soft Skill Quantification (SSQ): Human performance vs. metric. *Cost Engineering*. 2009. Vol. 51, №. 3. P. 26–31.
4. Pandey M., Pandey P. Global employability of unemployed youth through soft skills. *International Journal of Multidisciplinary Approach & Studies*. 2015. Vol. 2, №. 2. P. 73–77.
5. Wesley S. C., Jackson V. P., Lee M. The perceived importance of core soft skills between retailing and tourism management students, faculty and businesses. *Employee Relations*. 2017. Vol. 39, № 1. P. 79–99.
6. Korablina E. P. Psychological readiness for professional activity of future psychologists. *European Proceedings of Social and Behavioural Sciences (EpSBS)*. 2019. Vol. 73. P. 387–395.
7. Dynamics of Future Psychologists' Soft Skills Development During their Study at the Higher Education Institution. URL: <https://www.shs-conferences.org/articles/shsconf/> (дата звернення: 06.01.2026).
8. Kirichenko R. V. Psychological readiness of students for professional activity in the process of study at a higher education institution. *Scientific Bulletin of Mukachevo State University. Series: Pedagogy and Psychology*. 2023. № 1 (11). P. 52–59.